Til SGAV
mail@sgav.dk

Løgstør, den 3. juli 2026

Vedr.: Jr.nr. 2025-11043. Klima- lavbundsprojekt i Store Vildmose.

I Store Vildmose er der allerede gennemført et klima- lavbundsprojekt, i Ringfenner i 2023. Dette projekt har tiltrukket rigtig mange fugle. Nogle af områdets ynglefugle tæller i dag krikand, gravand, rørhøg, rørdrum, lille lappedykker, sorthalset lappedykker, trane, storspove, lille præstekrave, rødben, klyde, blåhals, og græshoppesanger, og styltløber har to gange gjort yngleforsøg i området. Et projekt tæt på 10 gange så stort som det allerede gennemførte, vil helt sikkert blive modtaget med 'åbne vinger'.

Det er vigtigt, at der i Danmark skabes store sammenhængende naturområder omkring kerneområder med høj biodiversitet, hvor f.eks. de insektædende fugle kan genoprette bestandene. DOF arbejder for, at de eksisterende kerneområder udvides, sammenkædes og i den fremtidige pleje driftes med mere urørt skov, naturlig hydrologi og natur med store græssere, se nedenstående link under referencer om DOF's politik for lysåben natur, navnlig punkterne 5 - 9.

På denne baggrund ser DOF Nordjylland med stor begejstring på Klima- lavbundsprojektet i Store Vildmose!

I området yngler kongeørnen. Den er siden 1998 vendt tilbage til Danmark, og i 2025 ynglede 7 par i området mellem Lille Vildmose, skove ved Hals og Store Vildmose. Nordjylland rummer hele den danske bestand af kongeørne (se logoet ovenfor). Og vi skal passe på den. Kongeørnen er nemlig en truet art som ynglefugl i Danmark.

Store uforstyrrede områder vil være god ynglebiotop for kongeørn.

Havørnen er i fremgang med 183 reder i 2025; 164 ynglende par fik 234 unger på vingerne (hele Danmark). I 2026 er hele 3 reder i Nordjylland blæst ned i stormen i april 2026, og ingen af de 8 par i Nordjylland har haft ynglesucces i år. Redeafstand i Nordjylland er 50 km, mens den på Lolland-Falster og Sydfyn er 10 km. Den er formentlig ved at etablere sig som ynglefugl i eller nær Store Vildmose.

Store Vildmose er i KU-rapport (2024) omfattet af prioriteringen af områder i hovedscenariet (side 36). Mosen rummer kulstofrige lavbundsjorder, og rapporten viser, at der i området fra Store Vildmose over Hammer Bakker til Hals Mose rummes større samlede arealer af kulstofrige jorder (i den røde cirkel, side 52). Disse kan forbinde og supplere de nævnte 3 store naturområder.

Derfor er projektet fremragende, og DOF Nordjylland foreslår, at der arbejdes på at forbinde Klima- Lavbundsprojekt Store Vildmose til et større sammenhængende naturområde strækkende sig fra Store Vildmose helt over til Hals Mose.

Regeringens vision i det politiske grundlag fra 2026 er, at vi overleverer et land til de kommende generationer, der er præget af meget mere skov, natur og biodiversitet, og I Aarhus Universitets rapport nr. 507 (2022) er Store Vildmose udpeget som landareal til strengt beskyttet natur (side 17).

Det er vigtigt at sikre den fremtidige drift af området gennem en plejeplan, selvom vådlægning af lavbudsarealet har et godt, og tydeligt klimasigte. Der bør sikres en plan for, at naturen i området fremover bliver kvalitetsnatur, navnlig at det om 5 – 10 år er natur med økosystemer i god tilstand. Altså en opmærksomhed på, at området fremover vil komme til at rumme natur i naturens egen ret.

Det kan være ved at indsætte store græssere på områderne, se linket nedenfor til DOF's politik for lysåben natur.

Yderligere bemærkninger:

Der fremgår af matrialet om Klima- lavbundsprojektet ingen begrundelse for, hvorfor hegn skal fjernes. Det er DOF Nordjyllands opfattelse, at der må være mulighed for, at man kan lade læhegn, trægrupper eller andet stå, men at disse, når området sættes mere eller mindre under vand, jo nok vil gå til over tid. Det er dog endnu ikke helt til at forudse, hvor der bliver mest vådt og hvor der fortsat vil blive mulighed for afgræsning. Det vil fremme biodiversiteten, såfremt der forbliver hegn eller dannes urørt skov – med store græssere.

Er der indtænkt ådselspladser for ådselsædere, hvor der samtidig kan indtænkes formidling om ådslers økologiske rolle?

Med hensyn til befolkningens og menneskers sundhed vil DOF Nordjylland foreslå, at stisystemer og understøttelse af at gå ture i området planlægges, således at sådanne stier lægges i de områder, hvor menneskers færden ikke vil skade biodiversiteten. Stisystemer bør lægges i områderne, så der bliver uforstyrrede yngleområder for fugle generelt; andre muligheder kunne være at lukke visse stier i yngletiden. Det bør endvidere indtænkes, hvilke områder der kan friholdes helt for stier og let adgang for færdsel med det formål at lade naturen være 'i egen ret'. Som nævnt ovenfor vil store uforstyrrede områder fremme muligheden for ynglesucces for kongeørn.

DOF Nordjylland vil gerne inddrages i planlægningen af stier til færdsel i projektets område.

Venlig hilsen

DOF Nordjylland
Kontaktadresse: jammerbugt@dof.dk

Svend Erik Mikkelsen
Kommunerepræsentant Brønderslev Kommune

Anton Thøger Larsen
Km.repr. Aalborg Kommune

Hans Christophersen
lokalkoordinator for havørn i DOF-Projekt Ørn
og artskoordinator for kongeørn i samme

Liselone Callesen
DOF Nordjylland
Sekretær

Referencer:

DOF's politik for lysåben natur, Lysåben natur & ferskvand - DOF BirdLife, navnlig punkterne 5- 9:

Regeringen. Det politiske grundlag for firkløverregeringen. Juni 2026.

Nørgaard, H.H. & H. Christophersen (red.) 2026. Nordjyllands Fugle 2025 – Rapport nr. 62 fra Nordjyllands Fugle. Siderne 39ff.

Gregersen, S. H. (2026): Ådsler i landskabet – oplysning og vejledning. Danmarks Naturfond.

Talepapir til Naturmøde 2026. Gunnar Hansen og Hans Christophersen, DOF. Maj 2026.

Petersen, A. H., B. Hasler, T. Laage-Thomsen, M. Termansen og C. Rahbek (2024): Mere, bedre og større natur i Danmark. Hvor, hvordan og hvor meget? Center for Makroøkologi, Evolution og Klima, Globe Institute, Københavns Universitet.

Aftale om implementering af et Grønt Danmark af 18. november 2024 mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre.

Ejrnæs, - Videnskabelig rapport nr. 507.R., Bladt, J. & Fløjgaard, C. 2022. Potentialet for at reservere 30% af landarealet til beskyttede og strengt beskyttede områder i Danmark. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 42 s.